

BÁO CÁO THAM LUẬN

Kết quả nổi bật, tiêu biểu trong công tác quản lý tài nguyên, bảo vệ môi trường và ứng phó biến đổi khí hậu trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi
(*Tài liệu Phục vụ Hội nghị Tổng kết công tác năm 2024 và triển khai nhiệm vụ năm 2025 của Ngành tài nguyên và môi trường*)

Tỉnh Quảng Ngãi nằm ở vị trí ven biển đặc biệt quan trọng của khu vực duyên hải miền Trung, với diện tích tự nhiên khoảng 5.155,24 km²; với định hướng là phát triển công nghiệp trong đó có hai ngành công nghiệp chủ lực là lọc hóa dầu và luyện kim thép. Bên cạnh những thành tựu về phát triển kinh tế - xã hội, quá trình đô thị hóa và đặc biệt là việc đầu tư, phát triển các ngành công nghiệp nặng sẽ phải đối mặt với nhiều thách thức về ô nhiễm môi trường, phát thải khí nhà kính.

Thời gian qua, tỉnh Quảng Ngãi đã đạt được một số kết quả nổi bật, tiêu biểu trong công tác quản lý tài nguyên, bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu như sau:

1. Kết quả nổi bật trong thời gian qua:

- Công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật được tổ chức, thông qua nhiều hình thức tuyên truyền, giáo dục, phổ biến đa dạng, phong phú với sự chung tay, tham gia của các hội, đoàn thể, chính quyền các cấp, các cơ quan truyền thông như: Lễ Mitinh hưởng ứng Tháng hành động vì môi trường, Ngày Môi trường thế giới 05 tháng 6, Ngày Đại dương thế giới và Tuần lễ Biển và Hải đảo Việt Nam; Ra quân trồng cây và làm sạch môi trường bãi biển, thu gom rác thải nhựa tại Bãi biển Mỹ Khê, xã Tịnh Khê, thành phố Quảng Ngãi; Chiến dịch làm cho Thế giới sạch hơn...; tổ chức trao Giải thưởng Bảo vệ môi trường tỉnh Quảng Ngãi; tổ chức tập huấn, phổ biến các quy định, chính sách về bảo vệ môi trường; phối hợp với Đài Phát thanh - Truyền hình Quảng Ngãi thực hiện nhiều phóng sự về bảo vệ môi trường phát sóng trên PTQ; phối hợp với Báo Quảng Ngãi thực hiện các chuyên mục "*Chung tay bảo vệ môi trường*" ... đã kịp thời giải đáp các vướng mắc, khó khăn trong quá trình thực hiện Luật Bảo vệ môi trường; góp phần nâng cao ý thức của người dân và các tổ chức về bảo vệ môi trường; thay đổi đáng kể về tư duy bảo vệ môi trường, chuyển từ nhận thức sang hành động, quán triệt quan điểm đầu tư cho môi trường là đầu tư cho phát triển.

- Trong công tác phòng ngừa và kiểm soát các nguồn gây ô nhiễm môi trường: Quản lý chặt chẽ việc triển khai các dự án đầu tư, cơ sở sản xuất kinh doanh dịch vụ trên địa bàn tỉnh, thực hiện đầy đủ và đảm bảo chất lượng công

tác phẩm định, phê duyệt báo cáo đánh giá tác động môi trường; từng bước nâng cao hiệu quả, phát huy hiệu lực của đánh giá tác động môi trường trong việc phòng ngừa, kiểm soát các nguồn gây ô nhiễm đến môi trường, tác động xấu đến môi trường. Tiếp tục duy trì, cải thiện và nâng cao Chỉ số Xanh cấp tỉnh (PGI) nhằm tạo chuyển biến tích cực về môi trường đầu tư kinh doanh của tỉnh Quảng Ngãi trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi.

Để theo dõi, giám sát nước thải, khí thải phát sinh từ các cơ sở sản xuất có nguy cơ gây ô nhiễm môi trường trên địa bàn tỉnh, UBND tỉnh giao Sở Tài nguyên và Môi trường vận hành Hệ thống tiếp nhận, quản lý dữ liệu quan trắc trường tự động, liên tục. Hiện nay, có 08 doanh nghiệp gồm 9 cơ sở sản xuất, dịch vụ với 26 trạm quan trắc nước thải, khí thải tự động, liên tục và kết nối, truyền dữ liệu về Sở Tài nguyên và Môi trường và Bộ Tài nguyên và Môi trường theo dõi, giám sát. Bên cạnh đó, hàng năm Sở Tài nguyên và Môi trường và Ban Quản lý Khu kinh tế Dung Quất và các KCN Quảng Ngãi thực hiện chương trình quan trắc môi trường nhằm đánh giá hiện trạng môi trường (môi trường nước, môi trường không khí, môi trường đất...), kiểm soát nguồn thải (nước thải, khí thải) nhằm đánh giá xu hướng chất lượng môi trường từ đó triển khai các biện pháp bảo vệ môi trường trên địa bàn tỉnh. Việc triển khai chương trình quan trắc môi trường trên địa bàn tỉnh hàng năm và vận hành Hệ thống tiếp nhận, quản lý dữ liệu quan trắc môi trường tự động, liên tục thời gian qua đã góp phần quan trọng trong việc theo dõi, giám sát diễn biến chất lượng môi trường cũng như giám sát các nguồn ô nhiễm trên địa bàn tỉnh.

- Về công tác quản lý rác thải:

+ Đối với chất thải rắn y tế: Hiện nay, tỉnh đã đầu tư Khu xử lý chất thải rắn y tế nguy hại tập trung tỉnh Quảng Ngãi tại xã Hành Dũng, huyện Nghĩa Hành. Các bệnh viện trên địa bàn tỉnh đã thực hiện phân loại chất thải rắn y tế tại nguồn; thu gom, lưu chứa, quản lý riêng từng loại chất thải theo quy định. Một số bệnh viện đã đầu tư thiết bị để tự xử lý, còn lại phần lớn các bệnh viện và cơ sở y tế khác đưa rác thải y tế về Khu xử lý chất thải rắn y tế nguy hại tập trung để xử lý.

+ Đối với chất thải nguy hại: Phần lớn các cơ sở sản xuất công nghiệp đều quan tâm, thực hiện công tác thu gom, lưu giữ, hợp đồng với các đơn vị có chức năng, năng lực để thu gom, vận chuyển, xử lý.

+ Đối với chất thải rắn sinh hoạt: Thời gian qua, công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, nâng cao nhận thức về xử lý chất thải rắn sinh hoạt và bảo vệ môi trường được UBND tỉnh đẩy mạnh, trong đó đặc biệt tập trung vào các hoạt động truyền thông, nâng cao nhận thức nhằm thay đổi thói quen phải tập trung rác thải đúng nơi quy định, hạn chế tiêu dùng sản phẩm nhựa dùng một lần, khuyến khích sử dụng các sản phẩm thay thế, thân thiện môi trường. Đồng thời, Sở Tài nguyên và Môi trường đã chủ động tham mưu, đề xuất UBND tỉnh kịp

thời ban hành một số văn bản chỉ đạo giải quyết các vấn đề liên quan đến công tác thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải rắn sinh hoạt trên địa bàn tỉnh như: Chỉ thị số 08/CT-UBND ngày 31/8/2022 của UBND tỉnh về tăng cường công tác quản lý chất thải rắn trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, Quyết định số 238/QĐ-UBND ngày 05/4/2023 của UBND tỉnh về việc phê duyệt Đề án thu gom, vận chuyển và xử lý chất thải rắn trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi giai đoạn 2021-2025, định hướng đến 2030, Quyết định số 27/QĐ-UBND ngày 29/6/2023 về việc ban hành Quy định về phân loại, thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải công kênh trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, Quyết định số 14/2024/QĐ-UBND ngày 18/3/2024 Quy định về quản lý chất thải trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi; Quyết định số 24/2024/QĐ-UBND ngày 09/7/2024 Quy định về quản lý chất thải rắn sinh hoạt của hộ gia đình, cá nhân trên địa bàn tỉnh; Kế hoạch số 85/KH-UBND ngày 04/4/2024 về việc tổ chức thực hiện phân loại chất thải rắn sinh hoạt tại nguồn trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2024 – 2025 góp phần chuyển biến tích cực trong công tác xử lý rác thải, đảm bảo vệ sinh môi trường trên địa bàn tỉnh.

Nhìn chung, vấn đề an ninh rác trên địa bàn tỉnh tương đối ổn định. Hiện nay tỉnh đang xem xét việc đầu tư xây dựng nhà máy xử lý rác thải kết hợp phát điện để giải quyết bài toán xử lý rác trên địa bàn tỉnh về lâu dài theo quy hoạch đã được phê duyệt, thúc đẩy phát triển kinh tế tuần hoàn, coi rác là tài nguyên.

- Về công tác bảo vệ môi trường tại các Khu công nghiệp, cụm công nghiệp: Sở Tài nguyên và Môi trường đã tham mưu UBND tỉnh ban hành Công văn số 3679/UBND-KTN ngày 27/7/2022 yêu cầu Ban Quản lý Khu kinh tế Dung Quất và các Khu công nghiệp Quảng Ngãi, UBND các huyện, thị xã, thành phố rà soát toàn bộ hạ tầng kỹ thuật bảo vệ môi trường đối với các KCN, CCN để xây dựng lộ trình, kế hoạch đầu tư, đáp ứng các yêu cầu về hạ tầng kỹ thuật bảo vệ môi trường của khu sản xuất, kinh doanh, dịch vụ tập trung, cụm công nghiệp theo quy định của pháp luật về bảo vệ môi trường; Công văn số 2568/UBND-KTN ngày 21/5/2024 về việc đôn đốc thực hiện một số nhiệm vụ cấp bách về bảo vệ môi trường trên địa bàn tỉnh.

- Phối hợp với Cục Kiểm soát ô nhiễm theo dõi, kiểm tra công tác bảo vệ môi trường đối với các dự án có nguy cơ gây ô nhiễm môi trường cao như: Nhà máy lọc hóa dầu Bình Sơn, Dự án Bột giấy VNT 19, Dự án Khu liên hợp gang thép Hòa Phát – Dung Quất nhằm kiểm tra, giám sát đối với các doanh nghiệp có nguồn xả thải lớn, qua đó kịp thời chấn chỉnh công tác bảo vệ môi trường tại các doanh nghiệp, góp phần ổn định tình hình an ninh, trật tự xã hội trên địa bàn tỉnh.

- Về ứng phó biến đổi khí hậu:

Xác định ứng phó với biến đổi khí hậu là lĩnh vực hết sức quan trọng, trong những năm qua, UBND tỉnh đã tích cực triển khai lồng ghép công tác ứng phó với biến đổi khí hậu, tăng cường quản lý tài nguyên và bảo vệ môi trường vào các chương trình phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh trong các Nghị quyết

của HĐND tỉnh về phát triển kinh tế - xã hội hàng năm; Quy hoạch phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Quảng Ngãi thời kỳ 2021-2030, tầm nhìn đến năm 2050; Kế hoạch thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia khắc phục ô nhiễm và cải thiện môi trường tỉnh Quảng Ngãi; Kế hoạch hành động bảo tồn đa dạng sinh học tỉnh Quảng Ngãi; Kế hoạch quản lý tổng hợp tài nguyên và môi trường vùng ven biển; Kế hoạch ứng phó sự cố tràn dầu và bản đồ nhạy cảm đường bờ phục vụ ứng phó sự cố tràn dầu; xây dựng kiện toàn Ban Chỉ huy Phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn tỉnh; ban hành phương án ứng phó thiên tai và tìm kiếm cứu nạn; Chỉ đạo các cấp, các ngành hàng năm tổ chức hội nghị tổng kết và triển khai phương án phòng chống thiên tai, ứng phó với biến đổi khí hậu, đặc biệt chú trọng xây dựng và cập nhật phương án tránh lũ, bão, siêu bão kết hợp lũ lớn và hoàn thiện kịch bản biến đổi khí hậu, nước biển dâng một cách cụ thể; Xây dựng chương trình tổ chức phối hợp giữa với các cơ quan, đơn vị như Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh, Hội Nông dân tỉnh, Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh, Hội Cựu chiến binh tỉnh, Hội Người cao tuổi tỉnh, Tỉnh đoàn nhằm tăng cường công tác quản lý tài nguyên và bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu trên địa bàn tỉnh; triển khai hội thảo các hoạt động thực hiện công ước khí hậu và xây dựng báo cáo cập nhật hai năm một lần của Việt Nam cho công ước khí hậu; tổ chức mở các lớp đào tạo để nâng cao hiểu biết của cộng đồng trong việc phòng tránh và giảm nhẹ thiên tai.

Nhìn chung, công tác bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi thời gian qua có nhiều chuyển biến tích cực; trách nhiệm của các cấp, các ngành và người dân trong công tác bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu được nâng lên, góp phần tăng cường công tác quản lý tài nguyên, giảm thiểu ô nhiễm; công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về ứng phó với biến đổi khí hậu luôn được tăng cường và đổi mới... bước đầu đã kiểm soát vấn đề bảo vệ môi trường và phó với biến đổi khí hậu trên địa bàn tỉnh tốt hơn.

2. Một số tồn tại, hạn chế

Bên cạnh một số kết quả đạt được về công tác bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu trên địa bàn tỉnh, thời gian qua vẫn còn một số tồn tại, hạn chế như sau:

- Bộ máy tổ chức quản lý nhà nước về bảo vệ môi trường còn thiếu về số lượng và hạn chế về năng lực. Chưa có cán bộ chuyên trách quản lý môi trường ở xã, phường, thị trấn trong khi nhiều vấn đề môi trường lại xảy ra hàng ngày tại cơ sở.

- Hạ tầng các KCN, CCN trên địa bàn tỉnh chưa đồng bộ, nhất là về hạ tầng kỹ thuật bảo vệ môi trường nên tiềm ẩn nguy cơ ô nhiễm môi trường.

- Công tác ứng phó với biến đổi khí hậu còn bị động, lúng túng, thiếu đồng bộ; năng lực cảnh báo, dự báo thiên tai, giám sát biến đổi khí hậu chưa đáp

ứng yêu cầu; công tác phòng, chống và giảm nhẹ thiên tai vẫn chủ yếu tập trung vào ứng phó và khắc phục hậu quả.

3. Phương hướng

Nhằm khắc phục một số tồn tại, hạn chế trong công tác bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu, trong thời gian đến cần thực hiện một số nội dung sau:

1. Tiếp tục tổ chức thực hiện Chỉ thị số 08/CT-UBND ngày 31/8/2022 của UBND tỉnh về tăng cường công tác quản lý chất thải rắn trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, Quyết định số 238/QĐ-UBND ngày 05/4/2023 của UBND tỉnh về việc phê duyệt Đề án thu gom, vận chuyển và xử lý chất thải rắn trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi giai đoạn 2021-2025, định hướng đến 2030, Quyết định số 27/QĐ-UBND ngày 29/6/2023 về việc ban hành Quy định về phân loại, thu gom, vận chuyển, xử lý chất thải công kênh trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, Quyết định số 14/2024/QĐ-UBND ngày 18/3/2024 Quy định về quản lý chất thải trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi; Quyết định số 24/2024/QĐ-UBND ngày 09/7/2024 Quy định về quản lý chất thải rắn sinh hoạt của hộ gia đình, cá nhân trên địa bàn tỉnh; Kế hoạch số 85/KH-UBND ngày 04/4/2024 về việc tổ chức thực hiện phân loại chất thải rắn sinh hoạt tại nguồn trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2024 – 2025 góp phần chuyển biến tích cực trong công tác xử lý rác thải, đảm bảo vệ sinh môi trường trên địa bàn tỉnh...

2. Tiếp tục đẩy mạnh và thường xuyên duy trì công tác tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia bảo vệ môi trường, ứng phó với biến đổi khí hậu bằng nhiều hình thức đa dạng và phù hợp với từng nhóm đối tượng; phối hợp chặt chẽ với các cơ quan, đơn vị như Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh, Hội Nông dân tỉnh, Hội Liên hiệp phụ nữ tỉnh, Hội Cựu chiến binh tỉnh, Hội Người cao tuổi tỉnh, Tỉnh đoàn... tăng cường công tác bảo vệ môi trường và ứng phó với biến đổi khí hậu trên địa bàn tỉnh.

3. Nâng cao công tác quản lý môi trường, thực hiện giải pháp xử lý vi phạm hành chính trong công tác bảo vệ môi trường. Tập trung triển khai các giải pháp phòng ngừa, giảm thiểu tác động của nước thải, khí thải và chất thải rắn đến môi trường trong quá trình phát triển kinh tế xã hội.

4. Cập nhật thường xuyên cơ sở dữ liệu phương tiện, thiết bị, tần số vô tuyến điện để phục vụ công tác phòng chống thiên tai và tìm kiếm cứu nạn.